తుమ్మచెట్టు

నన్నుచూస్తే మీకు నవ్వుగా వుంది. 'తుమ్మచెట్టు కేమిటి? స్వాగతం ఏమిటి?' అనుకుంటున్నారు మీరు. మీరు కుర్రవాళ్ళు. అలాగే అనిపిస్తుంది మరి. తాతలను చూస్తే వాళ్ళిప్పుడు వున్నట్టే ఎప్పుడూ వున్నారు అనిపిస్తుంది మనుమలకు. తాతల అనుభవాలు మనుమల కేం తెలుస్తుంది? పిల్లకాకి కేం తెలుస్తుంది వుండేలుదెబ్బ! అందుకని నన్నుచూస్తే మీకు ఎగతాళిగానే వుంటుంది. అందులో నేను వట్టి తుమ్మచెట్టును కాదు; నల్లతుమ్మచెట్టును.

మీరు పాతసంగతు లన్నింటినీ మరిచిపోతారు. కొత్త సంగతులు నేర్చుకోవద్దని నేను అనను. కాని పాతను మరిచిపోవలసిన అవసరం ఏముంది? కొత్తమాత్రం ఎక్కడనుండి వచ్చిందేమిటి? పాతనుంచేగా! మనం వూరికినే అనుకుంటాం కానీ, పాత తెలియనివాళ్ళకు కొత్త తెలియదు.

నన్నుగురించి తెలుసుకోవాలంటే మీ తాతలనూ, అమ్మమ్మలనూ అడిగిచూడండి. నా ఘనత వారికి తెలుసు. మా జాతిని వారు ఏరి కోరి తీసుకువచ్చి పొలం గట్లమీద నాటేవారు. నేను లేని చేననేది వుండేదా ఆరోజుల్లో! పొలానికి ధర కట్టేటప్పుడు మేము వున్న పొలాలు ధర హెచ్చు. లేని పొలాలు ధర తక్కువ. రైతులు ప్రాణాలనైనా వదులుకునేవారు కానీ, మమ్మల్ని వదులుకునేవారు కారు. ఈ

తుమ్మ మాదంటే మాదని ప్రాణాలు తెగించి పోట్లాడుకునే వారు. మామీద వాళ్ళకంత మమకారం వుండేది. ఇప్పుడు మీకో? మీకు నల్లతుమ్మలంటే పనికిరాని మోడై కనిపిస్తుంది. అందుకని 'దీన్ని నరికివేయండి' అని తేలికగా అనగలుగుతున్నారు. ఎంత అన్యాయం!

నావి ఆడంబరంలేని అలవాట్లు. నాకు ఎక్కువ నీరుగానీ, ఎరువుగానీ అక్కరలేదు. కాస్త స్థలం చూపించి, వదిలిపెడితే నా బ్రతుకు నేను బ్రతుకగలను. నన్ను రక్షించడానికి ఎవ్వరూ నా చుట్టూ కంచెను నాటి శ్రమ పడవలసిన అవసరం లేదు. పశువులు మొదలైనవాటినుండి నన్ను నేనే రక్షించుకోగలను! చూస్తున్నారుగదా! శరీరంమీద నేను పెంచుకున్న ఈ ముండ్లను. ఇవే నన్ను అనేక అపాయాల నుండి రక్షించగలవు. నా జోలికి ఎవ్వరూ రాకుండా చూడగలవు.

నా యీ ముండ్లవల్ల రైతులకు అప్పుడప్పుడూ బాధ కలిగేమాట నిజమే. బాధేమిటి? వారి పాదాల్లో నేను విరుగని చోటనేది వుండదు. అయినా వారు నన్ను విడిచిపెట్టరు. నేనంటే వారికి యిష్టమే. ఎందుకో తెలుసా? నా విలువ వారికి తెలుసు. నేను వారి శ్రేయస్సు కాంక్షించే దానినని వారికి తెలుసు.

నావల్ల రైతులకు అనేక లాభాలు వున్నాయి. చాలా మొక్కలూ, వృక్షాలు భూసారాన్ని పీల్చి భూమిని గుల్లచేసి తాము జీవిస్తాయి. నేను అటువంటిదాన్ని కాదు. నా భూమికి సత్తువ ఎక్కువ అవుతుంది. ఎందు కలా ఒకరి ముఖాలు

ఒకరు చూసుకుంటారు? నామాట నమ్మలేకుండా వున్నారా? నామాట నిజం. కావాలంటే తెలిసినవారిని అడిగి చూడండి. మీరు నాకంటే పెద్దపెద్ద వృక్షాలను చూసివుంటారు. పెద్ద పెద్ద ఆకులతో, పూగుత్తులతో తమను చూచుకుని తామే మురిసిపోయే అనేకచెట్లను చూసివుంటారు. రైతులకుమాత్రం వాటిమీదకంటే నామీదే ఎక్కువ మమకారం. పెద్ద పెద్ద ఆకులు వేసే చెట్లక్రింద యింకేదీ బ్రతుకదు. స్వార్థపరత్వంతో కరుడుకట్టిన జీవితాలు వాటివి. నేను అటువంటిదాన్ని కాను. నా ఆకులు చిన్న చిన్నవి. కావాలనే నేను చిన్నచిన్న ఆకులు వేస్తాను. అందువల్ల నన్ను ఏ చేనుగట్టుమీద వేసినా వేయవచ్చు. నా నీడ పడి ఏ పంటా చెడదు. మీ కీ సంగతులు తెలియవు. భూదేవికీ మీకూ వున్న సంబంధం పూర్తిగా తెగిపోయింది. అందుకని "ఈ ముళ్ళచెట్లను తీసుకు వచ్చి చేల గట్లమీద వేసుకుంటా రెందుకురైతులు? చెపితే వినరు చాదస్తులు" అని ఈసడించుకుంటారు.

అయితే నీకంటే నిరపాయం అయిన చెట్లు లేవా—అని మీ రడుగవచ్చు. ఎందుకు లేవు? వున్నాయి. కానీ రైతును, ఇబ్బంది పెట్టకుండా పెరుగుతూ, నేను ఉపయోగ పడేటట్లు ఉపయోగపడే చెట్లు ఇంకొకటి లేదనిమాత్రం గట్టిగా చెప్ప గలను. కుర్రవాళ్ళు, మీకు తెలియకపోవచ్చు. మీ తాతలను అడిగిచూడండి. నాలో వుపయోగపడనిభాగం ఒక్కటికూడా లేదు. నా కలప రైతుల బండ్లకు వుపయోగ పడుతుంది. రైతులు వుపయోగించే కొడవళ్ళు మొదలైనవాటికి పిడులుగా వుపయోగ పడుతుంది. నాలోనుంచి వచ్చే జిగురు మీకు

చూసేవుంటారు. 'తుమ్మజిగురు'అనేమాట విననివారు ఎవరుంటారు? ఈ జిగురు అంటించుకోవటానికి వినియోగ పడుతుందని మీకు తెలుసు. కానీ, మందులకు అనేకరీతుల నాజిగురు వినియోగపడుతుంది. నా కాయలు పశువులకు మంచి మేత. బాగా పుష్టిని చేకూరుస్తాయి. పశువులు నా కాయల కోసం ఎంత ఆరాటపడతవో, ఈనాడు మీకు తెలియకపోవచ్చు. పశుల కాపర్లను అడిగి చూడండి. లేకపోతే ఒక మేకను పెంచి చూడండి. అఁమరచిపోయాను, నా బెరడుకూడా నిరుపయోగంకాదు. తోళ్ళ పరిశ్రమకు ఎంతగానో సహాయపడుతుంది. తోళ్ళను పరిశుభ్రపరచడానికీ, పదును ఎక్కించడానికీ నా బెరడు తోడ్పడినట్లు తోడ్పడే వస్తువే లేదు.

అయితే నేను కంటికి యింపుగా కనుపించను-అంటారు మీరు. నిజమే! కావచ్చు. ఆడంబరంలేని ఆకారం నాది. నా అలవాట్లుకూడా అటువంటివే. కాని నా పువ్వులను ఎప్పుడైనా చూశారా? యాదాలాపంగా చూసివుంటారు. పరీక్షగా చూసివుండరు. నామీద మక్కువ లేకపోవడం అనేది నా పువ్వులమీదకుకూడా పాకివుంటుంది. ఈసారి నేను కనుపించినప్పుడు నన్ను మరచి నా పువ్వులను చూడండి. అవి పసుపుచ్ఛాయతో నక్షత్రాలు మెరిసినట్లు మెరిసిపోతుంటాయి. మీ మనస్సుకు ఆహ్లాదాన్ని కలిగించే సువాసన వెదజల్లుతూ వుంటాయి.

నాయీ పువ్వులనుబట్టే నన్ను సంస్కృత కవులు స్వర్ణపుష్ప అని వర్ణించారు. అంటే బంగారు పువ్వన్నమాట నేను. అలా ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారేం? చిట్టి చిట్టి ఆకు

లతో, ముళ్ళతో, కొక్కిరి కాయలతో పొగచూరిన దానికి మల్లే వుండే నే నేమిటి ? స్వర్ణపుష్ప నేమిటి?—అని ఆశ్చర్య పడుతున్నారుకదూ ! బహుశా నాకీ పేరిచ్చిన సంస్కృత కవులకు వృద్ధాప్యంవల్ల, మతిచెడి వుంటుందనికూడ మీరు అనుకుంటూ వుండి వుంటారు. దృష్టి మారినప్పుడు అట్లాగే అనిపిస్తుంది మరి!

నేను యిక్కడే కాదు, మనదేశంలో అన్నిచోట్లా వున్నాను. నన్ను పంజాబ్‌లో "కికార్" అని పిలుస్తారు. తమిళదేశంలో 'కరువేళం' అంటారు. కన్నడదేశంలో నన్ను రెండు పేర్లతో వ్యవహరిస్తారు — అందులో మొదటిది 'గొబ్లి' రెండవది 'బాల్.' అన్ని తావులలోనూ పూర్వులు నన్ను అస్తారబతంగా పెంచేవారు. నేను వారికి అనేకవిధాల తోడ్పడి నా కృతజ్ఞతను తెల్పుకుంటూ వుండేదాన్ని.

నా జీవితం నాకున్న మాట నిజమే. నాకుండే ప్రేమలు నాకున్నాయి. నాకుండే కష్టసుఖాలు నాకున్నాయి. నా వంశం వృద్ధి చెందాలనే ఆశ నాకూ వుంటుంది. ఎన్ని వున్నా నన్ను ఆదరించే రైతులకోసం నేను ఆత్మార్పణ చేసుకోవడానికి ఎప్పుడూ సిద్ధంగానే వుంటాను. నా ప్రత్యేకతను చంపుకుని ఏ కంచెరూపంలోనో, ఇతర చెట్లను, ఇతర జీవాలను రక్షించడానికికూడా పూనుకుంటా నంటే యిక వేరుగా చెప్పవలసింది ఏముంది ? మీకు యిన్ని విధాల తోడ్పడుతున్న నేను మీనుంచి కోరే దేముంది ?

సహజంగా నన్నుగురించి నేను చెప్పుకునే స్వభావం కాదు నాది. గొప్పలు చెప్పుకోవడం నాకు గిట్టదు. కానీ, యిప్పుడు తప్పనిసరైంది. నన్ను యిన్నాళ్ళనుంచీ సొంత బిడ్డలాగా చూసుకుంటూ వచ్చిన రైతు ఇటీవల మరణించాడు. అది హఠాన్మరణం. ఆ సాయంకాలం పొలంపని చూసుకొని, గొడ్లను పాలేరుతో ఇంటికి తోలి, కాసేపు గట్టు మీద కూర్చుని ముఖమార్జనకు పనికివచ్చే నాలుగు పుల్లలు నానుంచి విరుచుకుని ఇంటికి వెళ్ళాడు. తెల్లవారి, ఆయన రాత్రే కాలధర్మం చేశాడని నాకు తెలిసింది. భోజనం చేసుకుని పడుకుని, పడుకున్నవాడు పడుకున్నట్టుగా మరణించాడట! హాయిఅయిన చావే! ఎవ్వరం అయినా కోరుకోదగ్గ చావే... కానీ, నా గుండె బేజారెత్తింది. ఏమెత్తి చేసేది ఏముంది? శోకం దిగమింగి వూరుకున్నాను.

నా ఖామందుకు మగపిల్లలు లేరు. ఒక్క కుమార్తె మాత్రమే వుంది. ఆమెను నేను చిన్నతనంలో ఎరుగుదును. నా ఖామందు ఆ రోజుల్లో ఆమెను అప్పుడప్పుడూ పొలం తీసుకువస్తూ వుండేవాడు. ఆమెకు నా పువ్వులన్నా జిగురన్నా ఇష్టం. నాకు ఆమెను చూస్తే చిన్నచెల్లెల్ని చూసినట్లే వుండేది. ఆమె పెరిగి పెద్దదయింతరువాత ఇటుప్రక్కకు రావడమే మానుకుంది. నిరుడే ఆమెకు వివాహం అయింది. ఇవాళ ఉదయం ఆమెభర్త పొలం వచ్చాడు. ఎంత గర్వంగా అడుగులు వేసుకుంటూ వచ్చాడనుకున్నారు? ఆయన వైఖరి చూస్తే ఎన్నడూ పొలందిక్కుకు వచ్చిన మనిషిగా కనపడలేదు. కూతురు సుఖపడుతుందని నా ఖామందు తనకూతుర్ని

ఉద్యోగం చేసుకునే ఆయనకు యిచ్చాడు. ఆయన పొలం గట్టుమీద నిలబడి నన్ను కాసేపు ఎగాదిగా చూశాడు.

"ఎందు కీ మోడు, యిక్కడ?" అన్నాడు. ఆ మాటలకు నా గుండెల్లో బాకు దింపినంత పనయింది.

ప్రక్కనున్న పాలేరు నా అవుసరాన్ని చెప్పాడు.

"అవన్నీ పాతకాలం మాటలు. ఇప్పుడు ఏరకం కలప కావాలన్నా ఎక్కడపడితే అక్కడ దొరుకుతుంది" అన్నాడు కొత్త ఖామందు.

"ఈ చెట్టువల్ల భూమికి బలం వస్తూందట"

"చెట్టువల్ల భూమికి బలం రావడ మేమిటి?" అని నవ్వాడు కొత్త ఖామందు "ఎరువులకంటేనా?" అన్నాడు.

"ఏ దెట్లాగయినా దొరమ్మగారికి పొయ్యిలోకైనా పనికివస్తుంది" అన్నాడు పాలేరు.

"టవున్‌నుండి సంవత్సరానికి సరిపడా సరకుకట్టె ఒకేసారి తెప్పించుకుంటే సరిపోయె" అన్నాడు నా కొత్తఖామందు.

"వచ్చే సంవత్సరానికి కొత్త గిత్తలను కట్టడానికి బండి చేయిద్దాం అనుకుంటూవుండేవాడు దొర" అన్నాడు పాలేరు.

"అంతగా బండికి కావాలంటే టేకుకర్రలు తెప్పించవచ్చు - ముందీ మోడుని వేళ్ళతోసహా కొట్టిపారేయండి" అన్నాడు ఖామందు.

ఎంత నిర్లక్ష్యం! ఇతర జీవాలంటే కాస్త కాకపోయినా, కాస్తయినా కరుణలేదుకదా! పైకి పెద్ద పెద్ద కబుర్లు చెపుతారు. పూర్వీకులకు తెలియని అనేక విషయాలు కనిపెట్టాం అంటారు. చెట్లకూ ప్రాణం వుందనీ, చెట్లూ నిద్రపోతవని ఇటీవల శాస్త్రజ్ఞులు కనిపెట్టారని, చెపుతుంటారు.

పూర్వీకులకు ఈ సంగతి తెలియదనీ, ఈ సంగతి నవీన యుగంలో కనిపెట్టబడిందనీ చెపుతారు. పూర్వులకు ఈ సంగతి తెలియకపోయినా, మేమూ తమ కుటుంబంలో ఒకరిమే అన్నట్లు ప్రవర్తించేవారు. ఇప్పుడో, సమస్త జీవకోటిలోనూ ప్రాణం వున్నదని చెబుతారు. కానీ, ప్రాణం తియ్యడానికి మాత్రం ఏమాత్రం తడబడరు.

చావడానికి నాకు భయంలేదు. నా ఖామందు వుపయోగానికి చావడానికే నేను పుట్టింది. నా వుపయోగం తెలిసిన మనిషికోసం సంతోషంగా ఆత్మార్పణం చేసుకుంటాను. కాని, ఈ చావు ఎవరికోసం? దేనికోసం? పైగా వేళ్ళతోసహా దున్నివేయమంటున్నాడు నా కొత్త ఖామందు. నా జాతి అంటేనే ఆయనకు గిట్టదు.

అరుగో వస్తున్నారు. కొత్త ఖామందు - ఇద్దరు కూలీలను వెంటబెట్టుకుని వస్తున్నాడు. వాళ్ళ చేతుల్లో గొడ్డళ్ళను చూశారా! నా కొత్త యజమాని నడక చూశారా? ఎక్కడ పాదాలకు మట్టి అవుతుందోనని ఎత్తి ఎత్తి వేస్తున్నాడు. ఈ స్థితిలోకూడా నవ్వువచ్చింది నాకు. ఆజన్మ విరోధిని జయించడానికి వస్తున్నట్లు వుంది ఆయన వైఖరి. నాకు ఆయన అమాయకత్వానికి జాలివేసింది. ఒక్కక్షణం నా సంగతి చెప్పుకుందా మనిపించింది. చెప్పుకుంటే మాత్రం వినడానికి ఆయనకు తీరికవుందా? విన్నా అర్థమవుతుందా? పోనియ్, ఈ బ్రతుకు బ్రతికినదానికంటె చావడమే మేలు-అనుకున్నాను. కళ్ళు మూసుకుని నిలబడ్డాను. ప్రాణంమీద తీపివల్ల ఏదోఒక పనిచెయ్యడానికి నేను మనిషిని కాదుకదా!